

Project 'Hartenspraak' – 'Taal van het Hart' – 'Taal voor altijd'

Liesbeth Spanjers
Reinhilde Pulinx
Wim Wiertz

Inhoud

- Aanleiding en situering project
- De rol van de UCLL
- Bevindingen
- Conclusie
- Reflectie

Aanleiding project

- COVID – 19 maatregelen bracht met zich mee:
  - Deels wegvallen van schoolse context
  - Fysiek onderwijs werd tijdelijk 'on hold' gezet
  - Vrijtijdsaanbod drastisch ingeperkt

Algemene sluiting lager onderwijs en horeca dicht om 20 uur: dit stellen de experts voor

02/12/2021 om 14:21 door [Jan-Frederik Abbeles](#)

HOME > NIEUWS > BINNENLAND > MAATREGELN (CORONA)

Onderwijs legt extra maatregelen op na overleg

04/12/2021 om 09:41 door [jvh](#)

#MOVINGMINDS

Aanleiding project

- Projectoproep Vlaams Departement Onderwijs en Navorming
  - 'Taalstimulerende activiteiten Nederlands in de schoolvakanties en de buitenschoolse opvang voor kinderen en jongeren'
- Organisaties ertoe aanzetten om een vrijetijdsaanbod te ontwikkelen waarbij taalstimulering onderwerp was
- Juli 2020 – Augustus 2022

H	E	T
G	E	V
O	L	G

Situering werkingsgebieden

- Werking in gemeenten met aanzienlijk aantal inwoners buitenlandse nationaliteiten
  - Antwerpen (22%)
  - Turnhout (21,4%)
  - Leopoldsburg (9,5%)
- Scholen ervaren dat jongeren van ouders met migratieachtergrond:
  - Minder stimulans vinden vanuit thuissituatie om Nederlands te spreken
  - Minder aansluiting vinden bij verenigingsleven/ naschoolse activiteiten

UCLL
HOGESCHOOL

**RESEARCH &
EXPERTISE**

Profiel van de deelnemers

- Jongeren tussen gemiddeld 10 en 16 jaar
- Verbonden aan OKAN – scholen
- Gemiddelde verblijfsduur van 0 tot 3 jaar in België

Turnhout	Antwerpen	Leopoldsburg
Zuid- Amerikaanse herkomst	Afrikaanse herkomst	Magreb – herkomst
Turkije	Afghanistan	Turkse afkomst
Balkanregio		Afghaanse afkomst
		Oost- Europese herkomst

De rol van UCLL

- Verantwoordelijk voor impactmeting
  - Beschrijven methodiek begeleiding en verloop workshop
  - Impact op taalvaardigheid bepalen
- Stapsgewijze aanpak
  1. Via participatieve observatie inzicht krijgen in methodiek/taalvaardigheid deelnemers
  2. Door middel van interviews met begeleiding, deelnemers en scholen inzicht krijgen inzake taalvaardigheid

Methodiek HET GEVOLG

UCLL
HOGESCHOOL

**RESEARCH &
EXPERTISE**

Methodiek

- Algemene doelstelling: 'de eigen ik' naar voren laten komen
- Werken rond interesses van jongeren, hetgeen hun drijft, raakt en roert
- Samenvoegen tot één theatervoorstelling

Basishouding begeleider

- Stimuleren van **zelfvertrouwen**
  - De jongere laten geloven in zich- /haarzelf
  - Een veilige omgeving creëren waarin fouten maken mag
  - Iedereen mocht zijn/ haar eigen zelve zijn

"P. moest tijdens deze sessie motiveren, helpen en verbeteren. Telkens als er een woord niet goed uitgesproken werd, zei P. 'goed zo, maar probeer het anders uit te spreken'. Dit zette de deelnemers aan om het opnieuw te proberen en het beter uit te spreken. Ik merkte dat deze houding er echt toe aanzette dat de deelnemers het aandurfdën om opnieuw proberen (observatie 11 augustus 2021).

UCLL
HOGESCHOOL

**RESEARCH &
EXPERTISE**

Basishouding begeleider

- **Bottom – up benadering**

- Vertrekken vanuit de interesses/ leefwereld van de deelnemers
- Bouwstenen voor scenario voorstelling

"Eén van de meisjes is een heel goede danseres. Ik weet zelf niet hoe ik het zal gebruiken, maar de aanpak is om vanuit eigen kunnen te vertrekken, in de zin van wat kan die goed, wat doet die graag, echt vanuit hun eigen interesse en waarover kunnen ze gemakkelijker praten. En dat gebruiken we dan in een scène rondpraat en dans. Op die manier proberen we dan echt op te bouwen. (interview begeleiding, oktober 2021)."

UCLL
HOGESCHOOL

**RESEARCH &
EXPERTISE**

Basishouding begeleider

- Het hanteren van een **participatief – enthousiasmerende** houding
  - Zélf meedoen in plaats van 'het voordoen'
  - Enthousiasme straalt af naar deelnemers
- *""She's (begeleiding) great: she has a lot of patience and that is the most important thing. She's also nice and a little bit childish, that's really fun. It's like she is one of ours and that is great (interview deelnemer., 2022)!"*

UCLL
HOGESCHOOL

**RESEARCH &
EXPERTISE**

Ervaring deelnemers

UCLL
HOGESCHOOL

**RESEARCH &
EXPERTISE**

- *"Ik vind het heel leuk want dan kan ik gewoon mezelf zijn. Ik kan hier mijn gevoelens laten zien en ik mag hier extra zijn want het is theater. Ik kan **mezelf zijn** want **iedereen is hier bevriend** met elkaar en dat is echt leuk (respondent 2)"*
- *'Omdat **ik het leuk vind, het theater doen**. Ja dat vind ik erg leuk en ook het **dansen vind ik fijn**. Alles is gewoon leuk! Het **zingen is ook leuk**' (respondent 8)".*

- *Ik wil activiteiten doen en niet alleen maar thuis blijven, want thuis doe ik niet zo veel. En ik vind het **leuk om acteer dingen te doen en te dansen**. Hier doen we dat dus dat is leuk. (...). Ik kom vooral omdat het leuk is, en dan pas Nederlands leren (interview deelnemer, 2022).*
- *"Ik kom naar hier omdat het **mijn droom is om actrice te worden**. Dat wil ik graag doen later (interview deelnemer, 2022).*

Invloed op taalvaardigheid

UCLL
HOGESCHOOL

**RESEARCH &
EXPERTISE**

Invloed op taalvaardigheid

- Nederlands leren in een andere, niet schoolse- context
- Thema's dat hun echt interesseren, drijven, roeren en grappig vinden
- Echter **niet** het hoofdreden om aanwezig te zijn op workshops

UCLL
HOGESCHOOL

RESEARCH &
EXPERTISE

Toename van zelfvertrouwen

- Toename van **zelfvertrouwen, de durf om Nederlands te spreken**
- Valt te verklaren door
  - Meer oefenmomenten
  - Comfortabele setting
  - Thema's staan dichtbij hun leefwereld

UCLL
HOGESCHOOL

**RESEARCH &
EXPERTISE**

Toename van zelfvertrouwen

- *"Wat vooral opvalt is dat leerlingen **meer spreekdurf** hebben en zich **meer openstellen**. En ook denk ik meer zelfvertrouwen hebben en beseffen dat fouten maken niet erg is. (...) Dus ja ik denk dat het heel belangrijk is en we dit hebben gemerkt bij de leerlingen die in HETGEVOLG zijn geweest: ze durven meer praten, wat hun comfortzone wat meer verruimd" (interview leerkracht, 2022)*

- *"Voor mij wel, want op school luister ik veel naar de mensen maar praat niet zoveel. En hier praat ik wel Nederlands want ik ben 'relax'. Er is **geen stress** om Nederlands te praten want ik voel me hier niet 'inferieur'. (respondent 9.)"*
- *Yeah, before school I was only speaking English and I was afraid of not speaking correctly Nederlands. By here, I started learning Nederlands better and speaking **more easily in Nederlands** (respondent 10)"*

Durven kritisch tussenkomen

- Naarmate het traject vorderde, deelnemers kwamen vaker **kritisch tussen**
- Workshops bieden extra kans om Nederlands te leren

UCLL
HOGESCHOOL

**RESEARCH &
EXPERTISE**

Durven kritisch tussenkomen

"Wat zeer erg opviel was de spreekdurf. De spreekdurf neemt echt toe na het verloop van dit project (...) concreet naar twee leerlingen toe vlak nadat het gedaan was, had ik in die klas een leestekst waar ze in groep een aantal stellingen moesten bespreken. Natuurlijk, dat is niet gemakkelijk want als je een stelling wil verdedigen, moet je echt al argumenten aanhalen en zo. En die leerling, A. in dit geval, die kon echt wel haar argumenten, haar mening daaraan plakken en toen had ik wel iets van 'tiens, zou dat iets met het theaterproject te maken hebben?'. Allé, ik kan dat natuurlijk niet verklaren maar bij haar, viel dat wel op en ja, het formuleren van meningen en het durven spreken (interview leerkracht, 2022).

Nieuwsfragment project

<https://www.facebook.com/HETGEVOLG/videos/552460162968950>

Conclusie

UCLL
HOGESCHOOL

**RESEARCH &
EXPERTISE**

Conclusie

- Project slaagt er in om 'eigen ik' naar voren te laten komen
  - Jongeren zien dit niet als oefening Nederlands, maar een theaterworkshop
- Hartenspraak heeft impact op taalvaardigheid nieuwkomers
  - Jongeren vertoonden spreekdurf/ zelfvertrouwen
  - Jongeren durfden zich kritischer uitlaten naar elkaar toe
- Samenwerking met school hoeksteen tot succes

UCLL
HOGESCHOOL

**RESEARCH &
EXPERTISE**